

Tale til sommerafslutning 2013

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.
Men selvfølgelig også til alle andre elever, til forældre og pårørende og
til alle medarbejdere.

10. klasserne er ikke med i dag. De holdt afslutning i går, hvor de fik deres
afgangsbeviser.

Vi starter med sammen at synge LINEDANSER. Lyt godt efter teksten, det
er en dejlig sang at tage med sig videre ud i livet.

LINEDANSER

Kære linedanser, udspændt
ligger foran dig
selve livet
du fik givet
gå nu kun din vej.
Du må turde træde ud
hvor dit liv kun er dit.
Det briste eller bære må
dette ene skridt.
Give fra dig hvad du magter
da ser du
en dag du nåede ud
og danser til himmelens stjernes kud.

Kære linedanser, hop nu
ud ved siden af.
Se dig danse
bare sanse
gøre hvad du kan.
Være én, men én iblandt.
Og mødes så du gror.
Ja vent dig meget fra den kant:
Denne er din jord!
Tro mig når jeg siger til dig
det største
det ser man kun i det små.
Og kigger du opad er himlen blå.

Kære linedanser, ser du
livet er et net
øjeblikke
tro blot ikke
dansen kun er let.
Og en dag gør livet ondt
det ved jeg, at det vil.

For livet er et liv på trods
smerten hører til.
Ud af sorgen vokser lykken
og livet i påskens evige fest.
De stærkeste rødder har træ' r i blæst.

Linedanser – vælg livet
hvilken er din vej?
Følge hjertet
uforfærdet.
Sige ja og nej!
Verden spørger tit hvordan
og alt for lidt hvorfor.
Der er så mange ting man kan
- stå for det DU tror.
Gid du aldrig mister modet
og lader det onde uimodsagt.
Når viljen befries, - da falder magt.

Linedanser i det høje
dans vidunderligt!
For det næste
er det bedste:
glæden ubestridt!
Tænk at få balancekunst.
Så helt ufatteligt!
At modtage sin stang og snor
ganske kvit og frit.
Uanset om du nu tror det,
så ved jeg,
at lyset brænder for dig!
Og kigger du op, er der nok en vej

Kære 9. årgang.

Hvor ser I fantastiske ud, som I sidder der.
Glade efter veloverståede prøver og en –har jeg hørt, supergod tur til
London.
-Og forventningsfulde med verden åben for jer.
Men dagen i dag er selvfølgelig også vemodig.
Det er afslutningen på et, -for de fleste af jer, langt skoleliv på N. Kochs
Skole

Gad vide, hvad I tænkte, da I for 10 år siden sad spændte og lidt
betuttede og nervøse ved siden af hinanden på trappen i lillegård på
jeres allerførste skoledag. Jeg tror ikke, I kunne forestille jer, hvor stor
betydning, I ville få for hinandens liv de kommende 10 år, og sikkert også
for jeres liv efter skolen.

Jeres forældre havde valgt, at I skulle starte på Kochs Skole, og havde helt sikkert gjort sig nogle tanker om, at Kochs Skole kunne være med til at give jer et godt fundament for jeres videre liv.

Men der var jo ingen garanti. De kunne blot håbe, at skole, lærere og kammerater sammen med jer kunne leve op til forventningerne.

I sidste uge snakkede jeg med et par stykker af jer, der gav udtryk for, at de følte sig heldige, fordi de, som de sagde, havde gået på en god skole, med gode lærere og nogle fantastiske kammerater.

Det var skønt at høre, at I har været glade for jeres skoletid på Kochs Skole.

-Men sådan noget er altså ikke bare held!

Det er ikke tilfældigheder, der skaber en god skolegang.

Man kan selvfølgelig være heldig med nogle gode omstændigheder, men tilfældigheder får kun betydning, hvis man griber mulighederne og lader dem vokse.

Det er I høj grad jeres, jeres forældres og lærernes fortjeneste, at I kan sidde og tænke tilbage på en god tid på Kochs Skole.

I har taget ansvar og grebet mulighederne. Derfor har I fået en masse med jer, og I har givet mindst ligeså meget til de andre.

Og hvad er det så, I har fået med jer, der giver jer en følelse af, at det har været en god tid?

Hvad er forskellen på de børn, der sad på trappen for 10 år siden og de unge, der sidder her nu og smiler?

Afgangsprøverne er samfundets kontrol af, om I har lært det, der forventes af jer.

I har klaret afgangsprøverne rigtig flot, så I har helt sikkert indfriet samfundets formelle forventninger til jer.

Men afgangsbeviserne siger ikke noget om de kampe, den flid, det engagement og det personlige mod der ligger bag tallene.

Det siger ikke noget om jeres fællesskab, samvær, samarbejde, alle samtalerne, om ansvar og tillid, som jeg ved har været en stor del af jeres skolegang. Måske den allervigtigste del.

Der er forskel på at bevise og at vise.

Når man beviser noget, så bekræfter man dét, der forventes.

Afgangsbeviserne er bevis på, at I har lært det, der forventes.

Når man viser noget, er det ikke for at leve op til bestemte krav. Det er ikke svar på nogle allerede stillede spørgsmål. I har stillet nye spørgsmål, I har udfordret jer selv og hinanden og vist, at I sammen kunne finde svarene.

I har vist det i konkrete situationer i hverdagen, i undervisningen og i samværet med hinanden.

Lærerne har set en del af det; og jeg ved, at de er stolte af jer, stolte af alt det, I har gjort og kunnet sammen. Netop fordi I har villet det sammen.

Det er ikke tilfældigt, at I har vundet en avis konkurrence to år i træk. Det kræver teamwork.

Da vi i efteråret havde den årlige klassekonference, et møde hvor jeg, afdelingslederen og lærerne på den enkelte årgang mødes for at tale om klassen, beskrev jeres lærere en klasse, der består af meget forskellige børn med meget forskellige forudsætninger, men en klasse der var utrolig gode til at løse opgaver sammen, fordi de havde fokus på at udnytte forskellighederne, fokus på at hjælpe hinanden og hver i sær bidrage med det, de kunne, uden at skele til om de gav mere end andre.

Det betød en klasse, der kunne meget mere sammen, end de tilsammen havde kunnet hver for sig.

Jeg hørte forleden dag en af jeres lærere beskrive, hvordan I på helt forbilledlig vis havde dannet de grupper, I skulle arbejde i her i forbindelse med prøverne.

Alle havde fokus på, at alle skulle have nogle gode samarbejdsrelationer. Det var et fælles ansvar.

I har forstået, hvad respekt for hinanden, ansvar og tillid betyder, og I har mærket, hvad man kan få ud af det.

Selvom det ikke formuleres som formelle krav, der skal bevises og testes ved prøverne, og selvom det ikke fremgår af det officielle afgangsbrev, er det ikke ensbetydende med, at det ikke har betydning for samfundet og for jeres muligheder for at agere i samfundet.

Samfundet har netop brug for unge, der kan tænke ud over de formelle krav, der kan og vil tage ansvar, ikke blot for sig selv men også for hinanden og dermed for hele samfundet.

I er på vej ud og skal tage ansvar i et samfund, hvor alle taler om kriser. Økonomisk krise, miljømæssig krise osv. Det kan virke trist og uoverskueligt.

Men der er også masser af håb, hvis det er dét man kigger efter. Hvis man som I, i stedet for blot at bevise noget indenfor de eksisterende rammer, stiller nye spørgsmål og viser nye veje.

Steen Hildebrandt, en professor i organisation og ledelse her fra Århus, har de seneste år beskæftiget sig meget med skolen, fordi det, som han siger, er der, man skal tage fat, hvis man vil ændre samfundet.

Han prøver at gøre op med en ellers udbredt tanke om, at hvis vi bare sikrer mere vækst, så kan vi løse alle problemer.

Han sammenligner det med Jern-Henrik der siger: Jeg er faret vild, men jeg skyder en god fart.

Vi skal tænke helt anderledes, siger Hildebrandt. Hans kæphest er, at vi skal tænke på bæredygtighed. Normalt forbinder vi bæredygtighed med naturen, men Steen Hildebrandt taler om bæredygtighed meget bredere; især i forholdet mellem mennesker. Bæredygtighed handler om indbyrdes afhængighed.

Og dét skal ifølge ham starte i klasseværelset.

Han har skrevet en bog, der hedder: "Børnene er det vigtigste, -om fremtiden, skolen og barnet".

Han peger på, at det allervigtigste, hvis vi skal bekæmpe krisen, er empati, altså at kunne se andre behov end sine egne.

Det er netop dét, I kan.

I lever langt hen ad vejen op til de unge, han beskriver i sit sidste kapitel, hvor han fortæller om sit ønskescenarie.

Det som jeres lærere beskriver, når de fortæller om oplevelser med jer; - dét som jeg har set, når jeg fx har set jer sidde på gangen og arbejde sammen, dét er netop empati.

Det har ikke været på bekostning af jeres prøveresultater. Tværtimod er jeres prøveresultater måske netop så flotte, fordi I har forstået, hvad Steen Hildebrandt siger.

I har haft et klasseværelse, hvor I var indbyrdes afhængige. I har taget ansvar for hinanden og haft tillid til, at de andre også ville jer det godt. Så kan man nå det, I har nået sammen, og så er der håb for samfundet.

For et par måneder siden blev jeg for første gang præsenteret for "Hvor du sætter din fod", der er en af de nye sange i højskolesangbogen.

Sangen beskriver, hvordan vores handlinger sætter sig spor. Måske kan man ikke se sporene lige med det samme, men hvis man vælger at drysse nogle frø, så vil man, som der står i sangen, høste minder.

Jeres buket af minder fra Kochs er stor, flot og farvestrålende, fordi I ikke kun har plukket jeres egne blomster, men ladet hinanden få glæde af de frø, I hver især har sået.

Det er det, der i sangen beskrives som: "Du har fat i et stykke, af dit medmen'skes lykke".

Jeg synes, vi skal synge sangen sammen, inden jeg taler videre.

Teksten er skrevet af Jens Sejer Andersen og Sigurd Barrett, (ham med bjørnetimen) har lavet melodien.

1.
Hvor du sætter din fod,
drysser frø af de drømme du driver imod.
Ved de veje du finder,
vil man snart plukke minder.
Om du flyver omkring eller står og slår rod,
bli'r der spor af din fod.

2.
Når du åbner din hånd,
ser du synlige spor af usynlige bånd.
Du har fat i et stykke
af dit medmen'skes lykke.
Det kan føles som fnug eller veje et ton:
Det er lagt i din hånd.

3.
Vil du vugge dit skød,
går du med i en dans som fra skabelsen lød.
Vores fremtid bli'r farvet
af den klang du har arvet.
Det er slægternes rytme der rører dit kød,
sød musik i dit skød.

4.
Når du husker at le,
lukker ho' det sig op og gi'r lyset entré.
Vi begriber med latter
hvad fornuft ikke fatter.
Det er li'som et kærtegn fra livets idé
når du vover at le.

5.
Du er del af et os.
Der skal mere end én til at elske og slås.
Vil du yde dit bedste
for dig selv og din næste,
må du vælge hver dag mellem tillid og trods:
Er det mig eller os?

6.
Fra din tå til din top
er du skabt i et stykke der ikke går op.
Hvad du gi'r på din færden
mangedobles af verden
og la'r tro, håb og kærlighed vokse og nå
fra din top til din tå.

-----
*Du er del af et os.
Der skal mere end én til at elske og slås.
Vil du yde dit bedste
for dig selv og din næste,
må du vælge hver dag mellem tillid og trods:
Er det mig eller os?*

I har valgt os frem for mig, I har valgt tillid og I har husket at le!
Tre bæredygtige værdier, som jeg er stolt over, at I har med jer fra Kochs Skole. Men først og fremmest skal I selv være stolte!

Nu skal I have jeres velfortjente afgangsbeviser, udtalelser og et Kochs smykke til minde om jeres tid på skolen.
Jeg har traditionen tro aftalt med jeres lærere og de to 0. klasser til at hjælpe med at overrække beviserne.

Overrækkelse

Hjertelig tillykke.

I har nu fået jeres afgangsbeviser og udtalelser.

Smykket kan I tage med jer, som symbol på alt det andet, I har fået med jer fra tiden på Kochs Skole, den store buket af minder og oplevelser I har haft sammen.

Tusind tak for alt hvad I og jeres forældre har givet skolen gennem de 10 år. Tak fordi I satte jeres fod på Kochs Skole. I har sat jer spor.

Jeg håber, at I vil videreføre fællesskabet og fortsat huske at tage ansvar for hinanden og dermed for samfundet.

Husk at I har fat i et stykke, af jeres medmen'skers lykke.

Jeg synes vi med et Kochs Hurra, 3 lange og 3 korte, skal udbringe et leve for afgangseleverne.

Held og lykke til 9. årgang. De længe leve..... HURRA

Jeg vil også gerne sige en stor tak til jeres lærere for indsatsen. Det er altid en stor opgave at have en afgangsklasse, men I har været særligt pressede I år pga. lockouten; tak for indsatsen.

Inden vi slutter, skal vi også sige farvel til nogle andre.

Der er nogle elever, der flytter skole, tager på efterskole el. lign.

Jeg håber også at Kochs Skole har sat sig gode spor hos jer.

Held og lykke til jer også.

Når vi har sunget den sidste sang, vil der være en reception for 9. klasse, deres forældre og lærere i 10. classes fællesrum.

Tak for hjælpen i dag til 8. årgang der har sørget for receptionen, til koret og Rie for den dejlige sang og til Holger og pedellerne der har stillet op.

Vi skal slutte med sammen at synge en sang, som jeg ved, er en af de sange, der har sat sig spor hos de fleste efter en skoletid på Kochs Skole. Syng, lyt og nyd oplevelsen når vi sammen synger Alle Børn har Ret. Tag den med i jeres store buket af minder!

ALLE BØRN HAR RET

Alle børn har ret
til at vokse op i fred
Alle børn har ret
til et liv i kærlighed
Kunne bo hos sin familie
et sted der er trygt og rart
Alle børn har ret
til at få den bedste start

For os kan verden ikke bare glemme
vi er børn og vi har hver vores egen stemme
Alle børn har ret
til at få den bedste start
Alle børn har ret
til at få den bedste start

Alle børn har ret
til at ha' det lige godt
Alle børn har ret
til at få del i stort og småt
Intet barn behøver at sulte
intet barn skal stå for skud
Alle børn har ret
til at se forskellige ud

For os kan verden ikke bare glemme ....

Alle børn har ret
til at lære om vor jord
Alle børn har ret
til at høre hvad andre tror
Om mennesker i andre lande
og vide hvad som sker
Alle børn har ret
til at lære endnu mer'

For os kan verden ikke bare glemme ....

Tusind tak til alle for i år.

Held og lykke til jer der skal videre. Og på gensyn tirsdag d. 13. august til alle I andre.

Rigtig god sommer

-/Lisbeth